

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Velicu.**

Sumarul:

Noua organizare a Comerțului și Industriei. — O publicațiune comemorativă. — Bilanțul prețurilor. — Reorganizarea creditului bancar. — Spicuri din reviste străine: Justin Godart. Soarta capitalismului. André Siegfried. Economia dirijată. Democrația americană. Pe calea cea bună. — *Cronica*: Porumb pentru Moți. Mașini din Germania. Piese de Lei 250.

Noua organizare a Comerțului și Industriei.

Națiunile cari au ieșit sărăcite din primul războiu mondial dintre anii 1914-18, au căutat noi forme de guvernare și de stat pentru a scoate țara din impasul în care au ajuns. S'au format noi doctrine sociale pentru plămădirea unui viitor mai bun. Acestea au găsit răsuneț în toată Europa și diferitele națiuni au croit haina cea nouă după fazonul fiecăreia de a cugeta și a simți. Noi încă am încercat diferite forme și reforme în decursul ultimelor două decenii și suntem pe cale de a ne cristaliza și noi într'o ideologie asemănătoare aceleia de care sunt călăuzite statele cari în urma unui războiu norocos pentru ele, domină azi destinele Europei. Evoluția aceasta de mentalitate necesită o mare și nouă reorganizare a statului nostru care să poate face numai treptat, și în măsura în care vom putea educa un nou corp administrativ cu noi concepții. Este știut că reforme noi cu

oameni vechi, înțeleștați în ideologii vechi, nu să pot face.

Timpul însă trece și nu putem aștepta până va crește o nouă generație de funcționari, ei trebuie să ne ajutăm cu ce este mai bun și mai conștient în organizația actuală, și să o întregim cu elemente din afară. În domeniul comercial și industrial ce ne privește în special, elementele aceste le putem găsi în diferitele organizații profesionale particulare, unde dacă vom căuta, vom găsi de sigur persoane cari sunt conștiente de noua evoluție națională și dispuse să secundeze statul în inițiativele sale.

În țările conducătoare atât din Europa cât și din celelalte continente, în special America de Nord, inițiativele aceste sunt depuse și formulate în programe bine definite și eșalonate pe câțiva ani. Punctul nostru general de vedere în aceste programe sau planuri ar trebui să pornească atât din considerațiuni naționale, cât și din considerațiuni ale producțiunii.

Ce privește punctul de vedere național, trebuie să ne întoarcem la inițiativele guvernelor precedente, cari la timpul lor deși au fost bune în principiu, pe teren au fost insuficiente și pe urmă s'au pierdut în vâltoarea politicianismului nostru cronic. În primul loc ar trebui supravegheată mai cu scrupulozitate ca până acuma, acordarea creditelor. Pentru

ca să putem ridica o clasă de meseriași, industriași și comercianți români, nu trebuie ca banul românesc să sprijine concurența patronului sau antreprenorului străin, ci trebuie să fie dirijat conștient spre țeluri de românizare. În felul acesta și orașele vor putea primi cu timpul — pe lângă o directivă consecventă — un aspect mai românesc și se va scoate din mentalitatea intelectualului român acea oroare pentru țărăbă și munca manuală, ce-l caracterizează. Mână 'n mână cu desvoltarea simțului pentru comerț și industrie, se va micșora afluxul tineretului nostru spre funcțiile de stat și proletariatul intelectual și funcționăresc.

O firmă românească e mai mult decât o funcție înaltă de stat, deoarece îi stă la bază râvna de a se ridica din propriile puteri, nu în mod automat pe scara ierarhiei, căreia îi mai zice și altfel, ca la o funcție. Este mai departe un nucleu de independență morală și materială cu convingeri proprii sociale și politice pe cari la nevoie nu le poate anihila presiunea unui șef de birou.

Ce privește producțiunea, aceasta va trebui privită dintr'un punct de vedere deosebit de ce era până acuma, deoarece atât condițiile cât și scopul exploataților s'au schimbat în mod radical în urma economiei de războiu. Acuma nu mai este obiectivul principal să exploatăm pentru câștig sau pentru concurență și export, ci primează nevoile armatei noastre și ale aliaților noștri. În această relațiune este de importanță covârșitoare ca producțiunea să poată funcționa fără de fricțiuni și stagnare. Ţelul acesta se poate atinge prin capitaluri necesare și prin o legislație socială care să elimine neînțelegerile dintre patroni și muncitori, evitând grevele și sabotajul. Va trebui să eliminăm din întreprinderi capitalul străin pentru ca astfel să curățim terenul de influențe și tendințe străine, de multeori dăunătoare statului.

Industria noastră națională ar trebui bazată pe producțiunea agricolă. Dacă în decurs de două decenii de când există România Mare am fi dat atențiune organizării acestei industrii, ea s'ar fi putut desvolta în mod firesc din industria casnică, fie cu sprijinul cooperativelor, fie

a altor organe patronate de stat. S'ar fi găsit cu siguranță elemente etnice românești pentru îndeletnicirea cu industria agricolă, deoarece aceasta stă mai aproape de trebuințele și înțelegerea țărânului român. În multe cazuri ea este numai chestie de mecanizare a unor întocmiri și ateliere deja existente, cum ar fi fabricarea derivatelor laptelui, țesătoria, olăria, prelucrarea lemnului și a pieilor, fabricarea alcoolului etc. E vorba ca în prima linie să utilizăm materiile prime aflătoare la noi în țară și pe cât se poate să frânăm importul lor.

În opera aceasta de reconstrucție este nevoie de organizațiuni cari să cunoască bine atât posibilitățile de producțiune cât și trebuințele consumului. O neglijență de două decenii trebuie reparată și în privința educării elementului etnic românesc. Breslele ar fi putut lua asupra lor realizarea unui plan constructiv, dacă nu ar fi fost de așa scurtă durată. Acuma e vorba să se revină în altă formă, numindu-se „corpuri profesionale“. Este o profundă neînțelegere la noi în materie de organizare, când în loc să se desvolte și perfecționeze organele existente, simplamente se aruncă peste bord. Câtă vreme și energie se pierde astfel, când lucrul trebuie luat iarăși dela început. Este foarte frumos, când constatăm că trebuie să părăsim interesele abstracte și ideale și să pășim la întruparea caracterului de solidaritate și de asociație profesională, a spiritului colegial și „intereselor patrimoniale“, dar pe lângă toate aceste intenții frumoase mai trebuie și muncă intensivă și stăruință durabilă în o direcție deja apucată. Acest lucru nu se poate face cu oameni vechi, crescuți în ideologii și sisteme vechi, cu mentalitate care s'a dovedit la un moment dat de dezastruoasă pentru stat. Să faci educație cu elemente vechi? Unde este alambicul acela miraculos prin care să fie posibil acest lucru întrun ciclu cuaternal sau cincuenal? O generație nouă este necesară pentru acest efort și un sistem de guvernare de o durată pe care statul nostru nu l a cunoscut până acuma. O stabilitate pe care numai sub domnia Regelui Carol I a avut-o. Europa e plină de frământări. Cine poate prevedea ziua de mâine? Cei chemați să înceapă deci

munca lor de organizare fără multe șovăeli. Să fie delăturate sinecurele și să fie puși la conducere persoane selecționate după merit.

Pentru atingerea acestui scop și coordonarea funcțiilor în vedere se proiectează înființarea alor două organe de colaborare: Primul va fi un „Consiliu de stat” unde interesele industriei și comerțului vor fi reprezentate prin „secții corporative” și secții profesionale“.

Al doilea va fi „Secția națională”. În secția aceasta pot figura reprezentanți ai comerțului și industriei chiar și atunci când nu fac parte din secția profesioniștilor. Menirea lor este de a conlucra cu guvernul la stabilirea marilor programe de interes național.

Guvernul, îmbrășșând ideia corporațiilor, este deplin convins că nu are la îndemână o ramificare până la cele mai mici grupuri industriale și comerciale (cum le-ar fi putut avea dacă continua mai departe cu dezvoltarea breslelor) de aceea este de părerea că deocamdată să se formeze grupuri mai mari din aceste categorii economice pentru a colabora cu guvernul.

În felul acesta s'ar putea forma corporații pentru câte un ram mai vast economic, cum ar fi: Corporația cerealelor, a uleiurilor, îmbrăcămintei etc. Agendele lor ar fi stabilirea de norme generale în chestii muncitorești, pentru coordonarea intereselor atât a patronilor cât și a muncitorilor. În sfera aceasta cade stabilirea condițiilor de muncă; stabilirea drepturilor și datorințelor ucenicilor, a duratei uceniei, asemenea celor referitoare la calfe. Aplanarea conflictelor de muncă; regularea contractelor colective. Raza de activitate a corporațiilor să întinde și asupra unificării respective standardizării producției, și a fixării prețurilor. Afară de aceasta corporațiile au să fie și organe de sfătuire în afaceri de stat. Ne apropiem astfel tot mai mult de principiile unui stat corporativ. Este un lucru îmbucurător că s'a priceput în sfârșit și la noi că cu continue dibuiri în materie de cârmuire nu mai merge și că trebuia dată țării liniștea și continuitatea durabilă de evoluție de care este nevoie pentru introducerea marilor reforme.

E. VANCU.

O publicație comemorativă.

Cu prilejul aniversării centenare, organizate de actuala conducere a *Caslei de păstrare generale sibiene*, s'a publicat o impunătoare scriere festivă purtând titlul acesta: „*Hundert Jahre Hermannstädter Allgemeine Sparkassa. Geschichte der Hermannstädter Allgemeinen Sparkassa 1841—1941. Festschrift zur Jahrhundertfeier am 11 Dezember 1941 von Dr. Gustav Adolf Klein, General-Direktor der Herm. Allg. Sparkassa*“.

Publicația festivă, apărută în ireproșabile condiții de fond și de formă, este de un cuprins mai concentrat, mai sintetic decât vasta monografie pe care o publicase fostul director Dr. Carol Wolff la 1891, când împlinea instituția de sub conducerea sa o jumătate de veac de existență.

Autorul recentului studiu împarte activitatea desfășurată de banca jubilară, în cursul unui veac, în următoarele cinci faze de evoluție:

1. faza întâia: dela înființarea băncii până la transformarea ei în societate pe acțiuni (1841—1887);
2. faza a doua: dela emiterea de scrisuri fonciare până la transformarea vieții de Stat (1887—1918);
3. faza a treia: dela prefacerea ei în bancă de credit mobilier până la izbucnirea crizei bancare (1919—1930);
4. faza a patra: criza bancară și asanarea datorțiilor (1931—1934);
5. faza a cincea: opera de reconstrucție (1934—1941).

Criteriul ce stă la baza succesiunii cronologice a acestor cinci faze de evoluție bancară, precum se vede chiar din enumerarea lor, nu este numai de ordin economic-financiar, ci și de ordin politic, întru cât criteriul acesta din urmă exercită în toate împrejurările o incontestabilă influență determinantă asupra celui dintâi.

Pentru fiecare fază sunt scoase în evidență principalele momente și personalități istorice, cari au contribuit esențial la progresul acestei instituții, contemplate chiar dela început nu atât cu menirea de a înlesni *îmbogățirea unora*, ci mai ales cu aceea de a *promova binele obștesc* (p. 7).

Atât prin stăruința fondatorilor și a celui dintâi director, Frederic M hail Herbert (1841—1879), cât și prin excepțional de rodnică activitate a neobositului conducător al întregii vieți economice sășești, care a fost timp de peste 3 decenii Carol Wolff (1886—1919), s'a imprimat în structura și îndrumarea acestor bănci o tradiție de altruism umanitar-creștin cu atât de pu

ternice manifestări, încât de roadele binefăcătoare s'au resimțit aproape toate așezămintele menite a contribui esențial la progresul vieții obștești a Sibiului și a poporului săsesc transilvan.

Autorul caracterizează ca epoca cea mai plină de glorie (die glorreichste Aera) în istoria Sparkassei sibiene timpul de aproape un sfert de veac, când la conducerea ei s'a afirmat pilduitoarea solidaritate a dualității Carol Albrich și Carol Wolff. În deosebi acesta din urmă s'a dovedit un om de excepțională putere de inițiativă și de realizări epocale în evoluția urbanistică a municipiului Sibiu. Opere ca stabilimentul de electricitate, ca tramvaiul, baia populară, sanatorul, apeductul ș. a. au pornit din inițiativa lui și au fost duse la îndeplinire în condițiuni deplin satisfăcătoare. O mulțime de edificii și alte realități au sporit succesiv patrimoniul Sparkassei, între membrii căreia — cum ni se destăinuiește la p. 37 — a produs gravă indispoziție (starken Unmut) faptul că la sfârșitul anului 1908 Consistorul român-ortodox, în urma stăruințelor și dibăciei fostului asesor Nicolae Ivan, a reușit să cumpere Palatul Habermann, clădind aci mai târziu Hotelul Boulevard.

Cu toate meritele excepționale ale lui Carol Wolff, socotit pe drept ca un „Raiffeisen al Sașilor” — în opinia publică a acestora s'a stârnit totuși un curent potrivnic pe la 1910, când una dintre creațiunile lui (Konsumverein) după câteva luni de existență a fost nevoită să lichideze cu o pierdere de 40.000 coroane — sumă pe care Carol Wolff s'a simțit îndemnat a o restitui din propria sa avere. Atunci îl mângăia președintele Sparkassei, Carol Albrich, subliniind adevărul regretabil că memoria oamenilor pentru binefacerile primite este așa de scurtă (Wir müssen es tief bedauern, dass das Gedächtnis der Menschen für empfangene Wohltaten ein so kurzes ist).

Despre întreaga activitatea lui Carol Wolff a apărut nu de mult în limba română o apreciable teză de doctorat, al cărui cuprins a fost arătat pe scurt cititorilor „Revistei Economice” într'un număr din anul trecut. Importanța lui Wolff în istoria Sparkassei prezintă numeroase note asemănătoare cu acelea, cari pot fi desprinse din activitatea paralelă a contemporanului său Partenie Cosma, fostul director al Albinei în cursul aceluiași decenii dela sfârșitul veacului al XIX-lea și dela începutul celui următor. Un studiu comparativ, între aceste două personalități reprezentative ale vieții transilvane, ar putea oferi o lectură din cele mai edificatoare.

Autorul volumului comemorativ are cuvinte de apreciere justă și pentru activitatea pricepută a succe-

sorilor lui Wolff la conducerea Sparkassei. În împrejurări de criză economică-financiară, cum au fost cele din anii 1930—1934, ei s'au identificat deplin cu instituția condusă de dânsii, izbutind s'o salveze din vâltoare și să o consolideze din nou pe aceleași baze altruiste, întinzându-i sfera de activitate și asigurându-i posibilitățile de progres până la stadiul, în care se află acum, în pragul celui de al doilea secol de existență, fiind considerată ca cea mai puternică bancă germană din România (die stärkste deutsche Bank in Rumänien p. 78).

Autorul acestui studiu, d-l G. A. Klein, — el însuși dela 13. XI 1939 director general ales cu vot unanim, — a putut avea satisfacția să înregistreze serii concludente de cifre, cari arată ce energie acumulată și ce dinamică generatoare de viață (zusammengeballte Energie und lebensbefruchtende Dynamik) se găsește în timpul de față întruchipată în organismul Casei de păstrare generale din Sibiu.

Din numeroasele anexe demonstrative dela sfârșitul volumului fie-ne îngăduit a reproduce aci numai cifrele relative la contribuțiunile generoase ale Sparkassei, în cursul 1-ului secol de existență, pentru instituțiuni școlare, religioase, culturale, igienice și alte scopuri de interes obștesc:

1. Pentru scopuri școlare și educative	74.320.000 Lei
2. „ biserici și instituții culturale	46.011.000 „
3. „ meserii, comerț și industrie	21.608.000 „
4. „ ocrotire și instituții sociale	6.759.000 „
5. „ scopuri de economie rurală	23.161.000 „
6. „ scopuri de comunicație și de urbanistică	5.556.000 „
7. „ diferite societăți (Vereine)	17.518 000 „

Total: 194.933 000 Lei

Cifrele au darul de a grăi singure. Fără niciun comentariu.

Se cere totuși să fie apreciat, după cuviință, meritul îndrumătorilor de a fi reușit să păstreze, dealungul 1-ului veac de existență a acestei instituțiuni bancare, transmițându-l din generație în generație, focul sacru al unei fecunde tradițiuni altruiste, din care s'au putut revărsa atâtea binefaceri neprețuite asupra feluritelor ramuri de viață obștească a orașului Sibiu și a națiunii săsești. Actuala conducere a Sparkassei se declară hotărâtă să perpetueze tradițiunea aceasta și la rândul ei s'o transmită, nemicșorată, viitorimii.

Dumnezeu să-i ajute!

Sibiu, 5 Ianuarie 1942.

Prof. I. LUPAȘ.

Bilanțul prețurilor.

Războiul actual a adus în literatura contabilă o expresiune nouă ș. a. *Bilanț de prețuri* (Preis Bilanzen).

Expresiunea își are originea în Germania și este o urmare a legiurilor cu privire la stoparea (înghețarea) prețurilor.

Prin aceste legiuri se reglementează nu numai prețurile, dar și beneficiile anuale, în sensul că nu se cuvine întreprinzătorului decât beneficiul normal corespunzător celui din anii dinainte de războiu: orice surplus de beneficiu stabilit la sfârșitul anului pe baza Bilanțului Ad-hoc întocmit, trebuie sau să fie întrebuițat pentru scăderea prețurilor în viitor sau să fie vărsat Statului conform instrucțiunilor Comisarului prețurilor din 5 Martie 1941.

Pentru calcularea beneficiului, conform legiurilor pentru reglementarea prețurilor, nu se iau elementele din Bilanțul comercial și din contul de Profit și Pierdere, așa cum sunt trecute, ci sunt analizate și ținute în seamă în limita în care corespund legiurilor speciale cu privire la calcularea costurilor.

Astfel *materialele* și *salarile* nu pot intra în costul produselor desfăcute cu vreun spor față de anii de pace, decât dacă sporurile au fost special aprobate, la timpul său de comisarul prețurilor.

Orice gratificații, plătitte suplimentar, etc., dacă n'au avut în prealabil aprobarea comisarului prețurilor, se suportă de întreprinzător din beneficiul normal, spre deosebire de bilanțul comercial și fiscal unde asemenea plăți, dacă sunt reale, fac parte din cheltuieli.

În schimb, patronul are dreptul să-și socotească un salariu egal cu acela al unui funcționar care ar îndeplini funcțiunile sale.

Amortismentele sunt admise în raport cu durata economică și tehnică a investițiilor, însă calculate la valoarea de procurare, nu la valoarea de înlocuire, cum se admite în Bilanțul comercial și uneori și în Bilanțul fiscal.

În schimb se admite rezerve pentru înlocuiri de piese sau reparațiuni mai mari, cari nu se fac în fiecare an, dar al căror cost, comisarul prețurilor admite să fie repartizat pe mai mulți ani, făcând parte din elementele costului, chiar dacă într'un an — din lipsă de fonduri disponibile sau din alte cauze — nu s'au putut face înlocuiri pe piese ori reparațiuni mai importante.

Asemenea se admite amortismente suplimentare pentru cazurile când necesitățile războiului au impus un usaj mai intensiv al investițiilor.

Spre deosebire de Bilanțul fiscal, la calculul beneficiului normal prin Bilanțul de prețuri, se admite scăderea impozitului comercial, însă numai a aceluia efectiv plătit.

În compunerea beneficiului normal intră dobânda capitalului propriu și a capitalului străin, socotindu-se un procent unic pentru totalitatea capitalului (propriu și străin) și anume o dobândă egală cu dobânda împrumuturilor de Stat.

În capitalul propriu intră și rezervele, în capitalul străin intră numai sumele pentru care se plătește dobânda, nu și datoriile pentru mărfuri, dacă sunt fără dobândă. În schimb nu se trece printre cheltuieli dobânda efectiv plătită.

După cum vedem, în acest fel de Bilanț se face un calcul cu totul special spre a se vedea dacă beneficiul este sau nu normal.

Mai intră în compunerea beneficiului normal, o primă de risc, al cărei quantum trebuie să fie în legătură cu natura întreprinderii, condițiunile de vânzare, situația pieței, etc. Unele categorii de industrii au fixat un anume procent, obligatoriu pentru industriile respective. Procentul considerat normal este 1.50—3%.

Tot ca un element al beneficiului normal se consideră ofrandele la instituții publice, pe când în Bilanțul comercial și fiscal acestea fac parte din „Cheltuieli“.

Ca un îndemn la economii și raționalizarea întreprinderii, Comisarul prețurilor admite în beneficiul normal și o „primă de activitate“, care să nu depășească anumite limite.

Deci, nu este vorba — în calculul beneficiului normal — de procente uniforme, ci la o întreprindere bine organizată și bine condusă acest beneficiu — pe baza Bilanțului de prețuri — poate fi de 10% asupra capitalului propriu, iar la alta numai de 5% sau mai puțin pentru că are o regie mai mare, o conducere mai slabă, etc.

„Bilanțul de prețuri“ constituie o frână și un control al modului cum s'au aplicat legiurile cu privire la prețuri pe timp de războiu.

„Câștiguri mari la Bilanț, spun instrucțiunile comisarului prețurilor, înseamnă că întreprinzătorul a vândut pe prețuri mai mari decât cele necesitate de starea de războiu și că trebuia să reducă prețurile“.

Ceea ce a omis să facă în cursul anului, va trebui să facă anul următor — după ce bilanțul i-a arătat un beneficiu mai mare decât cel normal, sau dacă Comisarul prețurilor crede că este cazul, va trebui să verse la cassa Statului diferența de câștig peste cel normal, calculat cum am arătat mai sus.

În cazurile excepționale, se poate admite ca plusul de beneficiu să rămâie în întreprindere și să fie întrebuițat pentru amortismente speciale, dacă prin aceasta se evită o urcare a prețurilor sau se ajunge la o scădere a prețurilor în viitor.

(Din „Rev. Gen. de Comerț“).

Dr. V. M. IOACHIM.

Reorganizarea creditului bancar.

Creditul bancar are de scop să mobilizeze plasamentele în materii prime, mărfuri, titluri, efecte și alte bunuri ușor de prefăcut în bani.

Ideea de credit este strâns legată de proprietatea individuală și deci de capital. Instituțiile bancare, spre a-și îndeplini misiunea lor, își procură capitalul pe trei căi: vărsămintele acționarilor, depunerile spre fructificare, și reescontul la Institutul de emisiune.

Până la criza de acum 10—12 ani, băncile erau privite de public cu toată încrederea, ca instituții pe care nimeni și nimic nu le-ar fi cîntit dela menirea lor. Ușurința cu care se putea subscrie capitalul bancar, afluența depunerilor și reescontul la B. N. R., adusesse băncile într-o stare înfloritoare necunoscută până atunci, iar încrederea, factor psihologic de primul ordin, era nemărginită.

Odată cu introducerea legilor de protecția debitorilor, și nestabilitatea monetară, încrederea a scăzut din ce în ce până la retragerea în masă a depunerilor. Din acest moment soarta băncilor a fost pecelluită. Afară de una sau două bănci din capitală, restul, n'a mai putut face față plăților, multe se găsesc în suferință și astăzi. Rezultatul acestui crah bancar a fost neîncrederea, tezurizarea și deci sustragerea din circulație a numerarului care se cifrează la mai multe miliarde.

Mai ales băncile mici și mijlocii au avut de suferit fiindcă legea conversiunii datorilor rurale și urbane, fără finanțare, a amputat 50% respectiv 20% din plasamentul bancar, lăsând astfel un gol imens în patrimoniul acestor instituțiuni de credit.

În lipsă de finanțare am propus la Asociația Băncilor mici și mijlocii, propunere care a fost adoptată, înființarea unei Case de Amortizare care să preia dela Bănci portofoliul intrat în conversiune pe baza legii din 7 Aprilie 1934 în schimbul unei rente amortibile pe termen lung și cu o dobândă mică, rentă care să fie dată în plată de către bănci creditorilor din aranjamentul prevăzut de legea pentru încurajarea și refacerea creditului.

În felul acesta, băncile mici și mijlocii ar scăpa de o povară care apasă asupra lor și le împiedică de a-și îndeplini menirea în șantierul economiei naționale.

Multe au fost păcatele care au dus la prăbușirea băncilor, se găsesc însă și soluții de îndreptare.

Intr'un studiu documentat și stil măestrit, „Creditul și organizarea băncilor din România“ prefațat de D. Laurențiu Preutescu, președinte la Curtea de Apel din București și membru în Consiliul Superior Bancar, d-l Virgil Petrescu după ce arată cauza anemierii băncilor se ocupă de regimul bancar în vigoare și ajunge la concluzia că Consiliul Superior Bancar și-a terminat misiunea de instanță de judecată și că trebuie de aici înainte să devină un organ de îndrumare și ajutorare al Băncilor din România.

Se ocupă apoi de centralizarea și descentralizarea comerțului de bancă și ajunge la încheierea că în urma experiențelor făcute în Germania și Italia, cea mai bună politică este a descentralizării bancare. Prin

descentralizare, administratorii băncilor interesați în bunul mers al instituțiilor vin direct în contact cu solicitorii de credit și îi cântăresc pe aceștia numai din punctul de vedere al garanțiilor pe care le prezintă pentru recuperarea creditelor acordate pe când în centralizarea bancară directorii trimiși la Sucursalele din provincie nu lucrează totdeauna după criteriile obiective ci adeseori urmăresc interese personale.

D-l Virgil Petrescu face și propuneri pentru refacerea băncilor ca fruct al unei experiențe de 22 ani căpătată la ghișeul băncii, în asociațiunile bancare, la Consiliul Superior Bancar, la bursă și în forurile unde s'a discutat și hotărît soarta creditului.

Aceste propuneri dacă s'ar traduce în fapt, am convingerea că băncile ar fi în măsură să-și reia misiunea lor normală iar creditul de care se simte mare nevoie și din lipsa căruia volumul afacerilor este redus, ar da vieață întreprinderilor existente sau celor care sunt preluate în vederea românizării industriei și comerțului.

Odată înviorat creditul, destezaurizarea ar urma dela sine.

Miliardele ascunse ar pune în funcțiune munca și priceperea, după urma cărora ar profita în primul rând Statul și consumatorul.

În urma verificărilor pe teren s'au găsit 287 bănci viabile în București și provincie. Aceste bănci ar fi suficiente să satisfacă nevoile de credit cu condițiune să se procedeze la asanarea lor.

D-l Virgil Petrescu propune în acest scop curățirea terenului prin urgenta lichidare a băncilor neviabile care numai prin simpla prezență a firmei lor, întrefine o atmosferă dăunătoare ideii de credit.

Să se alcătuiască pe regiuni harta creditului să se coordoneze politica de credit printr'un organ superior care ar fi Consiliul Superior Bancar și în același timp este necesară abolirea excepțiilor pentru diferite instituțiuni „speciale“ de credit.

Modificarea legii bancare în spiritul noilor misiuni fiindcă n'ar fi prudent a se crea noi instituții de credit cu misiuni speciale cum ar fi de naționalizare, comerciale, industriale, agricole, viticole, etc., căci osătura sistemului nostru bancar trebuie să rămână vechile bănci românești viabile, înmănușiate sub o singură orientare.

În materie de dobânzi, să se asigure libera concurență fixându-se un plafon maxim, să se lichideze creanțele intrate în Conversiune prin Casa de Amortizare și să se creeze un organ central de informațiuni pentru orientare în materie de credit.

În fine pentru prompta restituire a depozitelor și deci pentru păstrarea încrederii în bănci, d-l Virgil Petrescu propune asigurarea mutuală a riscului ce ar încerca instituțiile de credit la plasamentele lor.

Cu aceste măsuri puse în practică și cu credit suficient din partea Institutului de emisiune, am convingerea că lumea va recăpăta încrederea în bănci și va începe să facă depuneri spre fructificare, depuneri care înainte de crahul bancar, erau în termen mediu de zece ori mai mare decât capitalul băncilor.

Spicuri din reviste străine.

De H. P. P.

Justin Godart, fost ministru, delegat guvernamental al Franței la a 18-a sesiune a „conf. internaționale a muncii” din Geneva, Iunie, 1934, ca *președinte* a conferinței, a închis sesiunea cu cuvintele:

„Lumea a suferit o criză a cărei origină este războiul. În decurs de mulți ani a trebuit ca oamenii să se măcelărească și ca popoarele să se ruineze. Ca urmare moralitatea și regularitatea au dispărut. A dominat căutarea profitului. Mijloacele au crescut într'un mod imprudent, *speculația a pervertit cursurile. Moneta a ajuns o marfă.* Tot ceea ce contribuie la producție, *afară de muncă*, a suferit consecințele *greșelilor de care munca nu este responsabilă* — a fost trasă cu de-asila, prin exces, în criză”.

Soarta capitalismului.

M. I. Bonn, autorul unei cărți, intitulată „Soarta capitalismului german” (Berlin, 1926), profesor, scria într'un articol de fond din „N. Fr. Presse”.

„*Capitalismul*” nu s'ar putea ținea dacă ar fi dependent exclusiv de sprijinul capitaliștilor. Ca să ajungă popular trebuie să îndeplinească capitalismul două lucruri: trebuie să dea un beneficiu maselor care n'au, *beneficiu la progresele tehnice și culturale ale civilizației*, așa, că mărfuri de mult cunoscute le iefinește mereu și mai apoi se gândește la tot alte și alte mărfuri și servicii, pe cari le aruncă în piețele publice pentru prețuri moderate. Trebuie să sporească suma plăcerilor ce și le pot procura păturile fără de avere, dacă e vorba ca un capitalism să poată fi tolerat. Spre scopul acesta trebuie să urmărească în plină conștiință o *politică a scăderii prețurilor*”.

André Siegfried. Economistul de mare reputație a scris în prefața cărții lui Henri Decurgi: „Problemele rasei albe”: „...Industrializarea a ajuns — spre nenorocirea Europei — foarte simplă: mașinele-standard pot fi așezate cu ajutorul monteurilor experți și în capul lumii. Europa cea bogată în naționalități, cea îmbibată în revendicări politice și civilizații individuale — și-a putut permite mai înainte un astfel de lux, când avea încă poziții formidabile de monopol economic. Astăzi nu ne mai putem da în brațele acestor fantezii. *E posibil ca liberalismul nostru, premisa grandoarei noastre, să nu mai poată ținea pas cu anumite concurențe internaționale, dela cari ne-ar putea amenința declinul.* Misiunea care nu ne-a putut-o lua până acum nimenea este: *distribuția de muncă pe cale internațională, specializarea produselor și serviciilor superioare*”.

Economia dirijată.

Președintele Comisiunii comerțului și al industriei, din Franța, fostul ministru *Louis Rollin*, f. deputat al Parisului, scria, în „Illustration”, 21 Oct. 1933, despre „*Economia dirijată*”:

„Economia popoarelor este supusă la mari legi naturale și la *anumite reguli de umanitate*. Nu le poți înfrânge fără de a fi pedepsit.

„...a doua zi după războiul mondial a fost cuprinsă lumea de un fel de *frenetrie de creație și de construcție*. N'a mai fost cursa înarmărilor, ci aceea a echipării și a utilajului, de unde a rezultat o supraproducție intensivă și *desordonată* și în consecință a avut ca urmare desordni financiare și monetare.

„Pe planul moral, a provocat războiul, de asemenea o profundă depresiune și o criză de conștiință, din toate — poate — cea mai gravă.

„...Vieța omului aduce cu sine lupta — „cei ce trăiesc sunt cei ce luptă” curajul, riscul, *munca cinstită și regulată*, efortul perseverent și pacient, *moderația în câștig*, prevederea, practica economiei și a crușării.

Dacă, aducând aminte de aceste principii, pot să fiu suspectat de prudhommerie (că vorbesc despre lucruri de sine înțelese) — voi invoca o referință înaltă și așa cum trebuie: deplorând slăbirea disciplinelor intelectuale și morale, d-l Iosif *Caillaux*, într'un frumos discurs pronunțat recent în Marsilia, se exprima astfel: „Să revenim la morala înaintașilor noștri, să înțelegem și să facem să se înțeleagă că nu ajungem la o înlesnire decât pe calea *muncii*, că *onestitatea este cel mai bun meșter al averilor solide*; în două cuvinte, să descoperim din nou o regulă comună de viață spirituală *restaurând vechile virtuți* — acesta este ordinul, unul din ordinele destinului”.

Ce departe suntem de aceste vechi virtuți!

„*In favorul*, mai cu seamă, a *îmbogățirilor reperi și scandaloase a triumfului obraznic al noilor îmbogățți* — *spiritul de câștig și de speculație* și-a dat curs liber și *năvala după aur și plăceri*, a rupt barierele cari protejau pe om împotriva materialismului care te cotopește așa de repede...”

„*Egoismele descăturate* au asediat autoritățile publice”.

Democrația americană.

Ziarul „N. Fr. Presse” apăra, într'un articol de fond, democrația și parlamentarismul: „Democrației îi merge acum foarte rău și este moda în floare ca să o acuzi. După cum Hegel a fost numit filosoful regal, prusac, care merge la pas cu concepția conservativă — dar a fost și acela care a mers la pas cu revoluția — așa există acum învățați, cari își iau deosebita plăcere de a formula teoria pentru praxa

bărbaților de stat. A apărut acum de curând în America o carte intitulată: „*Democrația degenerată*“. Autorul ei, Henry Mac Kee, dovedește că guvernul Statelor Unite de aceea este așa de slab, de incompetent, atât de incapabil, fiindcă ajunge tot mai democrat. Acest domn plin de spirit, Mac Kee, susține că ar fi ajuns de neînălțurat dictatura, că întreg sistemul, atât în privința economică cât și în cea politică, a suferit o înfrângere completă. Ciudat cum se întâlnesc ideile acestea cu acelea ale unui democrat de seamă cu principiile lui Woodrow Wilson. Acest apărător al democrației a declarat doară: Dacă președintele Statelor Unite este incapabil de a strânge laolaltă o astfel de putere a opiniei publice, încât să stăpânească, în mod practic, congresul ca dictator, atunci fiecare singuratic deputat și senator poate să paralizeze întreagă mașinăria legiferării, în toate ramificațiile ei. A spus: dacă îmi iau un șofer, îi dau voie să-mi conducă automobilul, fără ca să-i mărginesc din locul meu, dinlăuntru, activitatea. Dacă aflu mai târziu că șoferul nu se pricepe la nimica și că este venal, tot mai am puțința să-mi caut alt șofer. Dar câtă vreme este șoferul meu, îl las să-și îndeplinească munca. La fel, spunea și era de părere Wilson, la fel trebuie să avem încredere în conducătorii dela guvern, câtă vreme se află la cârmă“.

Pe calea cea bună.

Roosevelt F. D. Președintele Americii, în 1934, în cartea sa „Pe calea cea bună“.

„Neliniștea, neîncrederea lumii își au isvorul, în mare parte, din incertitudinea politicilor din străinătate și dela absența lor de aderare la principii precise și desinteresate. Șefii de guverne trebuie, necesarmente, să enunțe directivele țărilor lor respective. Iată de ce reglementările internaționale au reprezentat atât de des mai curând ambițiile personale ale șefilor sau uneltirile unor grupuri particulare, decât intențiile și dorințele reale ale poporului în ori și care țară“.

În sesiunea extraordinară a Comitetului director a „Uniunii Pan-Americane“: „...Celebrarea „Zilei Pan-Americane“, în acest edificiu consacrat bună-voinței și colaborării internaționale... idealul comun: ajutor reciproc, înțelegere reciprocă și solidaritate a spiritelor“.

„Cetățenii (americani) își concentrează în această zi atenția asupra locurilor istorice, culturale, economice și sociale cari îi strâng laolaltă. Un ideal comun, o comunitate de interese, într'aceiaș timp un spirit de colaborare au făcut să se înțeleagă că bunăstarea unei țări atârână în mare parte de aceea a vecinilor ei... Cooperație frățască, respect față de

drepturile altuia creiază o atmosferă de comprehensiune și de strânsă colaborare... obligații și responsabilități reciproce, o apreciere simpatică a punctelor de vedere al celuilalt, adâncă comprehensiune a doctrinei lui Monroe. Americanismul d-voastră și al meu trebuie să fie un edificiu clădit pe încredere, cimentat de o simpatie care nu admite decât egalitatea și fraternitatea, templu al inteligenții. Spre această umanitate fermă și activă trebuie să tindă umanitatea; este unul din elementele indispensabile la stabilizarea problemelor mondiale“.

În discursul său inaugural, în 1934: „În lipsa de ideal pierde poporul. Neguțătorii de aur au părăsit, fugind, tronurile, pe cari le ocupau în templul civilizației noastre. Putem acum să dăm preferință cultului adevărilor de odinioară. Ne vom salva dacă ne vom alătura noțiunilor mai nobile decât la singura căutare a beneficiului. Fericirea nu residă singur numai în posesiunea aurului.“

„Întâii creștini au disprețuit morala păgână a Romei și a Greciei; noi toți suntem gata de a disprețui morala păgână care a creat anumite aspecte ale faimoasei noastre civilizații moderne... Da, Bisericele formează astăzi cea mai mare forță capabilă de a lupta contra setei moderne de câștig...“ (Citat în Robert de Saint-Jean: „Adevărata revoluție a lui R“. 1934.)

CRONICA.

Porumb pentru Moți. Potrivit dispozițiunii d-lui mareșal I. Antonescu, Conducătorul Statului, Institutul național al cooperației a trimis 1.300.000 kg. porumb din Basarabia în regiunea moșilor. Porumbul va fi distribuit populației prin îngrijirea prefecturilor respective.

Mașini din Germania. În afară de uneltele și mașinile agricole ce s'au importat sau sunt în curs de livrare, în baza convenției de mandat și a acordului economic germano-român, Institutul național al cooperației a mai angajat un nou lot de 1000 tractoare mici și 1000 pluguri de tractor, potrivit dispozițiunilor decretului-lege nr. 3284 din 1 Dec. a. c.

Și această nouă comandă, a cărei valoare este de aproape 6.000.000 R. M. (Mărci germane), va sosi la timp potrivit, pentru ca tractoarele și plugurile de tractor să poată fi folosite chiar în primăvara anului 1942.

Piese de Lei 250 — cu efigia fostului rege Carol II au putere circulatorie și liberatorie, până la 31 Ianuarie 1942.